

Innspill til forsvarskommisjonen fra ungdomsrådet i Fredrikstad (drøftet på møte 19. april 2022)

1. Hva betyr utviklingen i sikkerhetssituasjonen for hvilke sikkerhets- og forsvarspolitiske veivalg Norge står overfor på mellomlang og lang sikt?

Ungdomsrådet har ikke veldig god kjennskap til sikkerhetsspørsmål, men vil gjerne formidle at mange ungdommer er bekymret for verdenssituasjonen og redd for krig både i andre land og at Norge kan bli angrepet. Situasjonen i Ukraina har aktualisert dette ekstra denne våren. Ungdomsrådet trekker også fram klima som en utfordring for verdenssituasjonen – ikke bare på grunn av klimautfordringene i seg selv – men også fordi de lager andre utfordringer for mennesker. For eksempel vil mange kunne bli klimaflyktninger i et lenger tidsperspektiv, noe som igjen kan påvirke sikkerhetssituasjonen. Ungdomsrådet er også opptatt av og bekymret for hvordan data- og teknologiutviklingen kommer til å påvirke sikkerhet – både med type våpen, men også hacking og dataangrep.

2. Hvordan bør Forsvaret og forsvarssektoren på overordnet nivå videreutvikles og organiseres for å ivareta norske sikkerhetsinteresser?

Ungdomsrådet mener det er viktig at forsvaret kommer med informasjon til ungdommer og andre om hvordan de jobber og hvorfor de er viktige. Rådet er bekymret hvis det blir en situasjon der færre er interessert i forsvaret og vil delta i forsvaret – og at det da er viktig med godt informasjonsarbeid.

Forsvaret bør også videreutvikles og organiseres på en slik måte at man klarer å modernisere forsvaret og jobbe med innovasjon.

Det er viktig at det er mange nok folk i forsvaret – slik at vi ikke «legger ned» mye når det er fred, og så får vi et problem med å bygge opp igjen hvis det plutselig blir krig.

3. Hva er sammenhengen mellom sammensatte trusler og andre sikkerhetspolitiske og militærstrategiske utviklingstrekk?

Dette spørsmålet for rådet usikre på hva betydde.

4. Hvordan kan forsvarssektoren best bidra til vern om Norges sikkerhet i lys av at utfordringsbildet treffer bredere, på flere samfunnsområder og berører stadig flere sektorer samtidig?

Rådet viser her til innspill i de andre punktene, men også at forsvaret må være et ansvar og interesseområde for andre enn forsvaret – altså at alle andre aktører må involvere seg slik at ikke forsvaret blir bare en oppgave for Forsvaret, på en måte. Og at forsvaret hele tiden må oppdatere seg og sørge for å ikke «henge etter».

5. Hvilke muligheter og utfordringer representerer den teknologiske utviklingen for Norges sikkerhet og for utvikling av forsvarssektoren, herunder sektorens samhandling med sivile sektorer i rammen av totalforsvaret?

Ungdomsrådet diskuterte mye dette med teknologi og militæret/krig – både nye trusler (hacking, dataangrep, nye typer våpen) og forsvar/beredskap (hvordan beskytter vi oss som enkeltpersoner, lokalsamfunn, land).

6. Hvordan vil bærekraftsmål, og klima og miljøendringer, påvirke forsvarssektoren og den sikkerhetspolitiske situasjonen i årene fremover?

Dette er ett av hovedinnsatsområdene til ungdomsrådet i Fredrikstad og det skapte mange gode diskusjoner. Ungdomsrådet er opptatt av at krig egentlig er mot de fleste (alle?) bærekraftsmålene, men at det kan være et «nødvendig onde» hvis man må forsvare seg eller et annet land.

Ungdomsrådet er opptatt av sivilbefolkningen i krig – og at de må beskyttes på alle måter som er mulig. Det kan være vanskeligere når teknologi og data blir en del av krigføringen, siden det ofte vil kunne ramme sivilbefolkningen. For eksempel ved strømbrudd.

Ungdomsrådet var også opptatt av våpen og utstyr i et bærekraftsperspektiv – at selv om krig nesten alltid er dårlig for miljøet, kan man gjøre det så lite dårlig som mulig. Eksempler på dette er nedbrytbar ammunisjon, god avfallshåndtering og slike ting.

7. Hvilke mekanismer, kapabiliteter og roller må prioriteres i forsvarssektoren for å bedre forstå, motvirke og forsvare nasjonale sikkerhetsinteresser mot et bredere utfordringsbilde og hva kan prioriteres ned for å gi rom for dette?

Her var ungdomsrådet usikre på hva spørsmålet betydde.

Ungdomsrådet vil gjerne takke for at de fikk bidra med innspill og at barn og unge spesielt ble adressert i høringen. Samtidig vil vi anbefale egne innspillsopplegg for barn og unge med tilrettelagte spørsmål – da er det lettere å svare, særlig på et tema som ikke er så «barne- og ungdomsvennlig».